

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETÉSI DIJAK: *kedd*

Nyitlér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 379.
Kiadóhivatal: 379.

Feilitzsch báró urról.

Melyik nagyobb? — Az ellenzéki Feilitzsch! — Népszerűségkeresés. — Az erdészeti palota titka. — Bliktri, smarn és sifli. — A Bánffy Dezső-féle sógorság. — Technikai fakultás Kolozsvárnak. — A sárga-fekete zászló.

Oh az az államtitkárság!

Visszaautasított ajánlkozás. — A szépségápasz. — Orfeumok gyönyörei. Nyugtalanokdó önértet. — Feilitzsch, Széll, Bánffy, Darányi, Khuen-Héderváry. — Feilitzsch intrikája Haller Károly ellen.

A ki az államtól él.

— január 23.

Kormánypárti oldalról úgy fogják fel a Kolozsváron folyó alkotmányos harcot, mint a mely úgy szólván egészen a Feilitzsch báró személye körül forog. Az amit pár nappal előbb az „Apróságok“ rovatában írtunk, hogy t. i. a kormánypárt ős mame-lukjai fejében kínos dilemmaként fészkelődött meg a kérdés, hogy Hegedüs és Feilitzsch között melyik a nagyobb, ma már megszűnt kérdés lenni, és a kormánypárt választási akciójának egész tendenciája arra irányul, hogy a Feilitzsch ur nagyságát és kiválóságát elismeresse. Mert ma már csak arról van szó. Nem az a kérdés többé, hogy ki mint vélekedik november 18-ról, még kevésbé, hogy Feilitzsch ur helyet foglal-e a jövő parlamentben, (hisz Margittán biztosnak mondják győzelmét), hanem csak az, hogy ki meri kétségbe vonni Feilitzsch ur nagy államférfiui talentumát és ki vonakodik leborulni az előtt.

Ez a tendencia adja tollunkra az alábbi reminiscenciákat.

Feilitzsch ur a kolozsvári közéletben először mint városi képviselő kezdett szerepelni. A képviselőtestületbe az ellenzék kegyelméből jutott be, elbuktatva egy mindig hü kormánypárti embert: Bíró Jánost, a kit az ellenzék Feilitzsch urért törölt listájáról. Épen ez előzmény-nél fogva Feilitzsch urnak a helyi szabadelvűpárthoz való viszonya jó ideig meglehetősen bizonytalan volt. Feilitzsch ur ugyanis vadászta a népszerűséget és épen ezért tartózkodott közelebbi nexusba jutni a szabadelvűpárt nagy moguljai-val.

Egyszer azonban fordult a világ, Bánffy Dezső báró, a ki-

hez sógorsági összeköttetés szálai fűzik Feilitzsch urat, miniszterelnökké lett s mikor a hatalomba meglehetősen befészkelte magát, Feilitzsch báró ur tudatára ébredt az ő politikai hivatásának és elkezdte adni az — államférfiut.

Vannak ugyan, a kik azt mondják, hogy ez a szerepváltás összefüggésben állott az azzal a körülménnyel, hogy Feilitzsch báró urnak, mint a helyi erdőigazgatóság az időben volt főnökének „nem volt rendben a szénája.“ Hogy ebből mi a való: azt nem tudjuk. De tény, hogy Feilitzsch báró ur semmit sem tett e hir megcáfolására, hanem megerősítette ezt azzal, hogy a *tajtétköző düh vad gyűlöletével beszélt az időben volt princípálisáról: Darányiról.*

Mikor aztán Groisz Gusztáv elhalálozott: Feilitzsch ur fellépett képviselőnek. A kormánypárt egy része nem szívesen látta a nemes báró e fészkelődését és jelölte vele szemben Haller Károlyt. De a nemes bárónak „bliktri“ volt az, hogy Haller Károlyban az általánosan elismert polgári érdemet kívánták hivi a képviselőséggel honorálni, „sifli“ volt az, hogy jelöltsége épen a szabadelvű-párt legrégibb és őnzellen híveinél keltei recensust, „smarn“ volt, hogy jelöltsége épen ez okoknál fogva a legsajátában hivatalos jelöltség színezetét viselte magán. Ragaszkodott ahhoz, és mint legsajátabb „Bánffy jelölt“ meg is választotta magát.

Bánffysta jelöltségét nemcsak a sógorsági kötelék felhasználása tette nyilvánvalóvá, de az a program is, melylyel a politikai élet porondjára lépett. Nevezetes egy beszéd volt ez.

Nevezetes nemcsak azért, mert Feilitzsch ur abban „technikai fakultást“ ígért a kolozsvári egyetemnek, hanem azért is, mert Bánffyhoz való legszemélyesebb ragaszkodásának egész fanatizmussal adott kifejezést és mert nekirugtatott a kuriai bíraskodás gondolatának.

Es itt álljunk meg egy kicsit . . . Abban a füzetben, melyet „Kizdelem a parlamentárizmusért“ címen osztogatnak, azt olvassuk, hogy Tisza István a Bánffy Dezső „lelkiismeretlen trükkje“ eredményének mondja a kuriai bíraskodási törvény meghozatalának elhalasztását. Jellemző Tisza Istvánra ez a retrospektív kritika. — De még jellemzőbb Feilitzsch báróra, hogy akkor, szolidaritást vállalt a „lelkiismeretlen trükk“-re nézve Bánffy Dezső báróval. Ma pedig szembe helyezkedik vele és szolidáris Tisza István-nal. Szóval: „mindig a hatalom mellett, akár atyádfia, akár elenséged!“

Az az hogy Feilitzsch báró ur nem volt mindig a hatalom mellett. A „jog törvény és igazság“ kormánya nem tetszett neki. Ez ellen perfidül intrikált. Még a nemzeti hős pózába is beilleszkedett, mikor úgy gondolta, hogy ezzei Széll Kálmánnak kellemetlenkedik. Tette ezt ő, a ki áhitattal borult le az 51. gyalogezred zászlójának felszentelésekor a sárga-fekete zászló előtt. Volt bátorsága, hogy mikor Széll Kálmán a passiv rezisztenciára határozta el magát, szemben az obstrukcióval: akkor ezzel szemben a nemzeti vívmányok hurokait pengesse és a kibontakozást ezen az úton keresse.

Khuen-Héderváry kormányával szemben szintén jónak látta frontot vágni. Nagyon izléstelenül el is dicsekedett vele a kolozsvári Deák emlékünnepen. De ma csak szerencsétlen fogalmazási „tévedésnek“ minősíti a miért annak idején kormánybuktatásra vállalkozott. Es nem szur szemét neki, hogy az a Khuen-Héderváry, a *kinek megbuktatása dicsőség volt, — a király személye körüli miniszterség székében ül.*

Különben, hogy magyarázatát kapjuk a Feilitzsch báró ur fészkelődéseinek: tudnunk kell, hogy ez az ur rég kinézte ma-

gának a földmivelésügyi államtitkári széket. Mikor 1903. év nyarán a szabadelvűpárt összeresei külön szervezkedtek: Feilitzsh ur kombináltatta is magát erre a stallumra. A kolozsvári mandátum dekorumát nem nagyban emeli az a tény, hogy ajánlkozását nem vették komolyan. Az ő netán nyugtalanokdó férfiui önértetét pedig behegesztették a házalelnökség dotációjának szépségápaszával.

Mert nem kell feledni, hogy a magyar parlamentnek azt a tisztas tradícióját, a melylyel a képviselőházi alelnökség „nobile officium“-nak tekintetett, — Feilitzsch urért törték meg. Ennek következtében Feilitzsch ur, mint nyugalmazott erdőigazgató kap nyugdíjat, mint képviselő rendes illetményt, mint alelnök tiszteletdíjat. A liberálistizmus tehát neki elég jól fizet. Az meg ismét „sifli“, hogy a kolozsvári mandátum dekorumán egy kis foltocska esik azzal, hogy Rakovszky István odakiáltja az alelnök urnak: „én nem élek az államból“ s az alelnök ur ezt kénytelen szépen zsebredugni.

Es szóljunk-e Feilitzsch báró urról, mint Kolozsvár város kormányzójáról? Mert míg az alelnöki állás teendői és az orfeumok gyönyörűségei nem szólították állandóan a fővárosba, a nemes báró valami efféle kívánt lenni. Erre valóságát, tapintatát és széles látókörét fényesen beigazolta az 1901. évi augusztusi zavargásoknál, mikor intézöül toltta fel magát és csinált olyan helyzetet, hogy annak konzekvenciáit úgy az adminisztráció rendje, mint a város pénztára igen jelentékeny értékkel volt kénytelen megfizetni. Pártatlanságát, objektivitását fényesen bemutatta a dr. Nagy Mór felfüggesztésének állandó forszírozásával. Gondosságát pedig a Roskovics-kép megrendelése körül tanúsított tevékenységével. Denique a város is meg kellett, hogy fizesse azt a dicsőséget, hogy Feilitzsch báró ur buzgolkodott ügyei körül.

Es most ismét képviselőjelölt. A polgári bizalom további jogcíméül az elmondottakhoz hozzácsatolhatja, hogy:

részes volt a nov. 18-iki me-
rényletben, hogy:

a képviselőházba vezényelte
a darabantokat és hogy:

ebbeli szereplésének védel-
mére felhozott okoskodása sze-
rint *megtiltotta azoknak, hogy
védjék magukat.*

Milyen fifikus és humánus
ember ez a báró ur és még
hozzá nagyon komoly is. Nem
csoda, ha Smiel Dávid ur ve-
zetése alatti párt lelkesedik
érette. Zsák a foltját mindig
megtalálja.

— **Kossuth Ferencz Erdélyben.**
Brassóból írják: Kossuth Ferencz
ma járta be Háromszékmegyét. Utja
diadalmenet volt. Már Brassóban
hajnali öt óraker százakra menő kö-
zönség gyűlt a vasúti állomásra, a
hol Kocsis Béla hírlapíró tartott
nagyhatású üdvözlő beszédet. Há-
romszék vármegye határára érve,
minden állomásra nemzeti színű lo-
bogók alatt a Kossuth-nóta hangjai
mellett vonult ki a községek lakos-
sága, lelkesen üdvözölve Kossuth
Ferenczet és a vele utazó Polónyi
Gézát, továbbá Geréb János, be-
reczki Ráth Endre, dr. Ferenczy
Géza nagyajtai jelöltet. Sepsiszent-
györgyön ezernyi nép élén dr. Bene
István új-párti és Brázay Zoltán
Kossuth-párti képviselőjelöltek üd-
vözölték Kossuth Ferenczet, a ki-
hez Kovásznán dr. Zachariás János
Kossuth-párti jelölt csatlakozott. Itt
az üdvözlő beszédet Csutak Gergely
pártelnök tartotta. Kézdivásárhelyen
sok ezer ember száz meg száz lo-
bogóval várta az érkező vendégeket,
a kiket óriási éljen-riadallal fogad-
ott. A nép kifogta a lovakat Kossuth
Ferencz kocsiából és lovas bandérium
mellett vonultak be a fellobo-
gózott városba. A nagygyűlést Bánffy
Zsigmond Háromszékmegyei pártel-
nök nyitotta meg, majd Kossuth
Ferencz, Polónyi Géza, Ráth Endre,
Zachariás János és Ferenczy Gé-
za szóltak nagy hatással. Délben
300 terítékű lakoma volt, melyen
számos felköszöntő hangzott el. Dél-
után két óraker külön vonaton
Kovácsnára utazott dr. Zachariás Já-
nos támogatására. A pályaudvaron
ezernyi tömeg fogadta Kossuth Fe-
renczet. Tiszteletére nagy bandérium
is vonult ki. A nép leírhatatlan lel-
kesedéssel fogadta Kossuth Ferencet.
Baka zágoni plébános üdvözölte az
ellenzék vezérét, akinek a bevonu-
lása valóságos diadalut volt. A fő-
téren öt-hatezer ember gyülekezett
egybe. Ceglédi Miklós pártelnök
rövid üdvözlő beszédet intézett
Kossuth Ferenczhez, aki erre beszé-
det mondott, melyben a székeleyeket
a függetlenségi zászló mellett való
kítartásra buzdította. Szavainak óriási
hatása volt. Utána dr. Zachariás Já-
nos mondott beszédet. Kossuth Fe-
rencz délután három óraker tovább
utazott. Megjelenése után Sándor
József, a kormánypárt jelöltje, min-
den reményt feladott. Híre jár, hogy
Sándor József visszalép.

Mi az ütköző pont?

**A mire a választóknak felelni
kell.**

**A mult, a mely meghalt, de eltemet-
kezni nem akar.**

— január 23.

A kormánypárti oldalról egyre
hánytorgatják azt a kérdést, hogy
mi is voltaképpen az eldöntendő a
választásoknál? Egyik nézet szerint
a 67. áll itt szemben a 48-al. Másik
szerint a liberális irányzat küzd
a reakcióval. Ismét másik abban
látja a kérdés kidomborodását, hogy
van-e szükség házszabály revízióra,
vagy nincs? Annyi bizonyos tehát,
hogy a kormánypárti oldalon a kér-
dés lényegére nézve nincsenek egy
nézet. De talán még bizonyosabb,
hogy a kérdés csomópontja nincs
sem a 67. és 48. ellentétében, sem
a liberalizmus és reakció egymás-
hoz való viszonyában, sem a ház-
szabályok dolgában.

Első sorban is meglehetősen tul-
vagyunk már azon, hogy 67-ben
lássuk a nemzeti szuverenitás fo-
kozottabb érvényesítésének egyet-
len akadályát avagy 48-ban a nem-
zeti igények teljességét. Es itt kon-
statálhatjuk, hogy a 67. és 48. éles
szembeállításának ez a hova-tovább
nyilvánuló szükségfeltevése éppen a
67-es orthodoxia hiveit konsternál-
ja legjobban. Ezt tapasztaljuk itt,
Kolozsváron is, hol a düh tajték-
jának tulnyomó részét az Újpárt
felé szórja a félhivatalos hírlapírás
egész virtuozitása. Mintha csak né-
hai való jó Kovács Albertet akar-
nák igazolni, a ki következetesen
azt állította, hogy a hivatalos 67-es
politika életfeltételként igényli maga
részére a 48-askodást, mert csak
azzal lehet a nélkülözhetetlenségét
Bécs előtt demonstrálni. Ezzel
ugyanis rá lehetett mutatni a ve-
szedelemre, mely a 67-et alulról fe-
nyegeti. És ezzel a nélkülözhetet-
lenséggel lehet Bécs jóakarátát az
örökös párturalom állandósításának
törekvés részévé biztosítani. Ma
azonban, hogy a 67. képvisellete
megszűnt az uralkodó párt kizáró-
lagos monopoliuma lenni és más-
felől maga az uralkodó párt 67-et,
mint a nemzeti vívmányok jogfor-
rását szerepelteti: Bécsben is át-
kellett hogy alakuljon az a felfogás,
a mely a szabadelvűpártra a 67.
orthodox magyarázata érdekében
kivánt támaszkodni. A 67. és 48.
kérdését tehát már ennél fogva sem
lehet a választási harc döntő fak-
torává emelni.

Még kevésbé lehet a liberaliz-
mus és reakció kérdését.

A kormánypárt szabadelvűsége
nem egyéb ugyanis közönséges ha-
zugságnál, az ellenzék reakciós mi-
váltáról szóló beszéd pedig politi-
kai dajkamese, a dajkamések poé-
zise nélkül.

Avagy, ha csakugyan a liberáliz-
must képviseli a kormánypárt, hát
halljuk a liberális alkotások soro-
zatát. A házszabályrevízió, még ha
szükséges is, egyáltalán nem libe-
ralis dolog és a mennyiben szük-
ségessége nyilvánvaló: az épen
beigazolása annak, hogy a libera-
lizmus, *mint kormányzati elv* el-
vesztette létjogosultságát és szere-
pét, s mint egy ennél fogva a termé-
szetszerű érvényesítésre hivatott
conservatív irány ellensúlya, csak
az ellenzékét töltheti be.

A városok reformja, a Tisza kor-
mányzati programjának ez a II-ik
pontja, szintén nem a liberalizmus
productuma. Plane nem az, ebben
a formájában, mint azt Tisza a
rendezett tanácsú városokról s a
rendőrség államosításáról mondot-
takban előterjesztette.

Legkevésbé liberalis dolog azon-
ban a katonai terhek emelése, mire
pedig a szabadelvűpárt, mint első-
rendű feladatra látszik törekedni és
mit az új véderőtörvény az elő-
jelekből ítélve, nem kis mértékben
fog tartalmazni.

Még mindig fenn marad tehát
eldöntőtől a kérdés, hogy mi a vá-
lasztási küzdelem ütköző pontja?

Hát semmi más, mint hogy biz-
tosítani engedjük-e a szabadelvű-
párt kizárólagos uralmát az örökké-
valóság idejére, avagy lehetővé
akarjuk-e tenni a parlamentarizmus
lételemét: a váltógazdaságot, a pár-
tok változását a politikai uralom-
ban.

A mult meghalt, de nem akar
eltemetkezni. Ezekkel a szavakkal
jellemzte Ábrányi Kornél a hely-
zetet. A szabadelvűpárt, ha volt
neki rendeltetése, 30 esztendő
uralma alatt betölthette azt és ha
nem tudta betölteni, 30 esztendő
épen elég volt a kísérletezésre.

A közkormányzatba immár új
szellemet kell bevinni, új irányzat
érvényesítését kell lehetővé tenni,
tisztultabb politikai erkölcsöket kell
inaugurálni és ezzel az elvéhedi
és kimerült politikai érdekszövetke-
zet természetesen elkopott esz-
közeit és immoralis embereit, friss
erőkkel kell felcserélni.

*Akarja-e a nemzet ezeket, —
vagy nem?!*

Minden választó elsősorban erre
felel az urnánál.

Jelölések

és

részletek a nagy harcból.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 23.

Alig négy nap választja el az
országot attól a döntő ütközetről,
melynek eredménye végzetes be-
folyással lesz a jövő alakulására.
Az országban soha még választási
küzdelem ilyen intenzív, lázas és
szenvedelmekkel teljes nem volt.
Jóformán nincs kerület, amelyben a
kormánypártnak ne volna ellenzéki
ellenjelöltje s a két szemben álló
hadsor szinte megdöbbentő szen-
vedélyességgel folytatja a küzdel-
met. Minden jel arra mutat, hogy
ezek az izgalmak fokozódnak még
és január 26-át gyászosan fekete
betűkkel írhatjuk be a króni-
kánkba.

A választási előkészületekről ma
az alábbi leveleket és táviratokat
kaptuk:

A *paksi* kerület kormánypárti je-
löltje, Simontsits Elemér ma tar-
totta Gerjen és Duna Szt.-György
községekben a programbeszédét.
Gerjenben verekedés volt a kor-
mánypárti kortések és az ellenzéki
választók között, úgy, hogy a csend-
őrségnek kellett beavatkozni.

A *hódsági* kerületben Ertl János
szabadelvűpárti jelöltnek eddig nin-
csen ellenjelöltje.

*Nyitra Zsámbokrét*on tegnap tar-
totta a szabadelvűpárt jelöltje,
Majthényi Géza nyitrai főszolgá-
bíró a programbeszédét. A pró-
bálkozása teljesen remény nélkül
való, mert báró Kass Ivor ellen-
zéki jelöltnek a szavazatok kéthar-
mad részét már biztosították. A
szabadelvű jelölt programbeszédé
nagy visszatetszést kellett, mert
erővel felekezeti szempontokat ke-
resett. Hogy a katolikus polgároknak
örömet szerezzen, kifigurázta a
protestáns Kaas Ivor néppártiságát,
amit természetesen a protestánsok
vettek igen rossz néven tőle. De
még kellemetlenebb hatása volt
annak a nyilatkozatának, hogy a
vallási különbségeknek a politiká-
ban nincsen helye, *csak a társada-
lomban*. Egyik választója hevesen
közbé is kiáltott:

— Ez a nyitrai szabadelvűség!

A *ceglédi* szocialista képviselő-
jelölt, Csizmadia Sándor tegnap
tartotta mintegy négyszáz választó
előtt a programbeszédét, a mely
az összes pártok és különösen a
sajtó ellen irányult. A gyűlés min-
den incidens nélkül folyt le. Kos-
suth Ferencz és gr. Apponyi Albert
kedden, e hó 24-én érkeznek Ceglédre.
Fogadásukra a pályaudvar-
hoz az összes egyetlek testületileg
vonulnak ki. Kimennek elébük az
összes cigányzenekarok is. Lesz
lovasbandérium is. Este a várost
kivilágítják. Délben a népkörben

Uj házikenyér sütőde!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű kö-
zönséget, hogy

Wesselényi Miklós utca

25. szám alatt

a főpostával szemben

„Központi kenyérsütőde“

czég alatt

uj házikenyér üzletet

nyitottam.

Házikenyéremet alföldi asszonyokkal süttetem.

Sütődém **Forduló utca 7. sz.**
alatt, a Seemann-féle házban van.

Kenyérsütés naponta kétszer, délbe 12
órákor és délután 2 órákor.

Becses pártfogását kérve, maradok
tisztelettel **BARABÁS EDE.**

TELEFON 5-433.

TELEFON 5-433.

banket, este az uri kaszinóban vacsora lesz.

Az *edélényi* választókerületben Ragályi Béla volt képviselő, kormánypárti jelölttel szemben Pásztor Arkád és Nagy István függetlenségi jelöltek léptek fel. Pásztor Arkád ma tartotta a programbeszédét Szendrőben, a hol lovasbandérium fogadta. Körülbelül ötszáz választó előtt mondta el programját. Délután Szalontán mondott programbeszédét. Nagy István főszolgabíró ma délután mondott programbeszédét. A három jelölt jóformán egyforma esélyvel néz a választás elé. A hivatalnokok s a földbirtokosok Ragályi pártján vannak, a szomszédos kisfaluk, Pásztorja a földművesek és az iparosok legnagyobb része pedig Nagy Istvánnal fog szavazni.

Eperjesről írják, hogy Szmrecsányi Jenő kormánypárti jelölt ellenfelére, a függetlenségi dr. Halmos Károlyra igen sok államvasuti és kassa-oderbergi vasúti tisztviselő akart szavazni, de bizalmas rendeletben utasították a hivatalfőnököket, hogy gondoskodjanak arról, hogy a kormánypárt jelöltjére eszenek a hivatalos szavazatok. Ezek aztán elképzelhető módon megszik a rájuk bízott dolgot. A kassai postaigazgatóságtól szintén jött figyelmeztetés, hogy nehogy valaki az ellenzékre szavazzon. A kassa-oderbergi vasut igazgatósága egy Botka nevű eperjesi ellenzéki érzelmű vasúti tisztviselőt távirati uton helyezett el és a tisztviselőktől azt is megkövetelte, hogy kormánypárti tollal viseljenek a kalapjuk mellett. Az iparosok voksait száz koronájával vásárolja a kormánypárt.

A *surányi* kerület függetlenségi jelöltje, gróf Batthyány Tivadar most járja be a kerületét és mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadják. Tegnap Surányban, Miklósfalván és Hegyeshalomban tartotta meg a programbeszédét. A szociáldemokrata párt jelöltje Zalkai Lajos valószínűleg visszalép, a kormány pedig nem is állított jelöltet.

A *bazini* kerület néppárti jelöltje, dr. Dömötör Mihály most tartja a körutját, melyen kígyó-békát szór a liberálisták ellen, a mely a tót választók legnagyobb ellensége.

Fehértemplomban Tomics Jásza szerb radikális jelölt szombaton tartotta programbeszédét. A kerületben Szivák Imre megválasztását valószínűnek tartják.

A *szászabányai* kerületben Vuja Péter kormánypárti jelölttel szemben nemzetiségi programmal dr. Novácsiu Aurél román ügyvéd lépett fel. Megválasztása nem lehetetlen.

A *gyomai* szociáldemokrata párt Csizmadia Sándort léptette föl jelöltül.

Nagylakról írják, hogy az ottani kormánypárt mindent elkövet, hogy az ellenzéki választók között viszályt keltsen. Ezért keltették azt a hirt, hogy dr. Nagy Sándor függetlenségi jelölt ellen dr. Szücs János apátfalvai kanonok is fellép ellenzéki programmal, a miből egy szó sem igaz. — Az eddigi jelöltek: Nagy Sándor függetlenségi, Szemethy Géza szabadelpárti és Lukács László nemzetiségi párti.

A *világosi* kerülethez tartozó Galsa községben a román nép fanatizálva van. Ellenjelöltről tudni sem akarnak. A Popp C. István érdekében

a szomszéd falvakat is terrorizálják. Mint hírlik, Galsán is csendőrkirendeltséget fognak elhelyezni.

Szépfaalun tegnapelőtt tartotta meg programbeszédét gróf Zselinszky Róbert. Trannaurul kocsin jött Szépfaaluba, a hol saját gazdatisztjeiből és cselédségéből álló „tömeg” nagy lelkesedéssel fogadta. Zselinszky tartózkodott a politikától, inkább gazdasági kérdéseket fejtegetett, több igyekezettel, mint sikerrel. Holnap Benedek Árpád tartja meg a programbeszédét Szépfaalun.

Hunyadmegyében, mint onnan írják, Viad Aurél és emberei fektelen izgatást követnek el a románok között. Aláírás nélküli felhívásokat közzélenek, a melyek a magyar pártok ellen való összetartásra buzdítják a románokat. E felhívások egyike így végződik:

— Legyetek hősök, hogy kitaratásokkal örömet szerezzetek minden román szívnek! Fel a szivekkel! Ne hagyjátok magatokat sem megfélemlíteni, sem megvásároltatni.

A román papok követik költőjük szavát: A papok elől mennek a keresztel! Egészen nyíltan, sem törvényt, sem rendeletekkel nem törődve, fanatizálják a pópák a népet s szentképekkel, esküvel és babonával tartják a hatalmukban. A mőcökhoz külön fölhívást küldtek, noha irástudó alig van közöttük:

— Román testvérek! Janku hazájából való derék mőcök, ezt mondja ez a fölhívás, a mely az eddigi képviselő, Boncza Miklós helyett Zosin Chirlop topánfalvai ügyvédet ajánlja s ezzel fejeződik be: Vitéz mőcök, ne hozzatok szégyent a népetekre! Vagyis, ne szavazatok magyar jelöltre.

Alsó-Kubinból jelentik: A szabadelpárti ifj. Szmrecsányi György ellen néppárti programmal Pivka Ferenc lépett fel.

A *dobrai* kerületben két jelölt van, Zmeskál Zoltán és Szekcsák Ferenc néppártiak.

Morva-Szent-Jánosról jelentik a Magyar Távirati Irodának: A tót nemzetiségi párt dr. Kubina Józsefet léptette fel.

Resicabányáról jelentik: A szociálista párt vezetősége a központtal Grossmann Miksa helyébe táviratilag más jelölt kiküldését kérte. A központ Teszász Károlyt küldötte ki, ki szombaton ideérkezett és vasárnap elmondta programbeszédét.

Német-Bogsánban Adameszku Pachomiusz szabadelpártival szemben dr. Theimer Fedor helybeli ügyvéd mérsékelt román nemzetiségi programmal lép fel.

Barcsról jelentik félhivatalosan: Tegnap délutánra várták ide Barakonyi Károly szabadelpárti képviselőjelöltet Nagy-Atádról, hogy programbeszédét megtartsa. Azonban 2 óra felé Barakonyi Piszár Antal barcsi ügyvéddel külsőnyileg tudatta, hogy midőn kocsin Barcs felé ment, utjában Sábod községnél az ellenzékiek megtámadták és ez okból kénytelen volt utazását elhagyni.

Szentesről jelentik: Ellenzéki föllebbezés alapján a belügyminiszter Szentesnek határozatát, melylyel a központi választmányt alakította, megsemmisítette. Az újraalakított központi választmány tegnapi ülésén a képviselőválasztást e hónap 28-ára tűzte ki. Választási elnök Vecsery Sándor, a küldöttség elnöke Purjesz János. Képviselőjelöltek Molnár Jenő függetlenségi, Mátéffy Ferenc polgármester pártönkivüli és Eder János szociálista.

Hajduböszörményről jelentik: Tegnap mind a két jelölt megtartotta programbeszédét. Délelőtt Böszörményi Sándor szabadelpárti és délután dr. Benedek János függetlenségi párti jelölt. Este a szabadelpárti Böszörményi tiszteletére társasvacsorát rendezett. Rendezés nem történt.

Dombóvárról jelentik: Döry Pál alispán a közrend biztosítására a belügyminiszteriumtól karhatalomkiadását kérte. Már 24 én katonaság érkezik a kerületbe és pedig két század Szakosra, egy pedig Dombóvárra és egy Döbröcközbe.

Hegedüs cikkeznek!

A kolozsvári képviselőjelölt és a „Zeit.”

— Saját tudósítónktól. —

Hegedüs Sándor egykoron zsurnalisztaként is működött s arról volt nevezetes, hogy ő írta Magyarország legunalmasabb vezércikkeit. A *Hon*-nál valóságos pánik tört ki mindig, mikor Hegedüs megjelent kézirataival a redakcióban, s csak a jó Isten meg az akkori hirtaszedek tudták megmondani, hogy hány nyájas olvasó aludt el, olvasván az ifju Hegedüs bölcs fejtegetéseit. Az idő mult, s ma Hegedüs a pennát, a melyet már letett, ismét felvette és cikkez. Egy bécsi lapban a *Zeit*-ban találunk tőle fejtegetéseket a magyar helyzetre vonatkozólag, a mely soroknak ugyancsak örvendhetnek a császárvárosban, szidatván bennük az oppozíció és az obstrukció. A kuponnyeső Hegedüs még fenegyerekeskedik is, és a cikkben az ellenzék: *stréber*-nek nevezi, ami tőle nagyon méltányos, miután tudvalevő, hogy ő a hon legszerényebb fia, a ki irtózik az ünnepeltetéstől. Ime itt a Hegedüs cikke:

„A magyar képviselőválasztások közül állanak. A legközelebbi nyolcz napon belül végbe megy a legtöbb választás az országban és a 26.-tól 28.-ig terjedő időben elvált, vajjon e nemzet itéletére való fellebbezésnek meg lesz-e az az eredménye, melyet attól a magyar kormány és a magyar kormánypárt remélt és várt. A választások eredményéről senki sem mondhat bizonyosat, legkevésbé most, midőn a szenedélyek árja a szélsőségekbe csap át s az ellenzéki pártok és csoportok Magyarország életében páratlanul álló agitációt fejtenek ki. Annyi bizonyos, hogy azok az inkább hangulatkeltésre irányuló, semmint az ellenzéki pártvezérek meggyőződésének megfelelő ellenzéki jeletések, melyek szerint az ellenzék körülbelül 200 mandatummal fog rendelkezni, ép oly helytelenek, mint az az állítás, hogy az ellenzék

végkép és egészben meggyöngyülve kerül vissza a képviselőházba. A szavazatok aránya az új képviselőházban a választások pillanatnyi fényképe szerint itélve, körülbelül 30—40 szavazatkülönbséget fog feltüntetni, úgy hogy csaknem megfelelő lesz a régi képviselőház szavazatarányával. Félő azonban, hogy nem egy kipróbált parlamenti erő a választás porondján marad valami izgatóval vagy törtetővel szemben; ez pedig kötelességévé fogja tenni minden pártnak, elsősorban azonban az ellenzéki csoportoknak, hogy a dolgokat ne hajtsák a szélsőségekig. Az izgatások az országban oly fokra jutottak, az elkeseredés oly mérveket öltött, hogy valósággal hazafiui kötelesség lett a nyugalmat és rendet jogaihoz juttatni.”

A következőkben arról tesz említést, hogy az új országgyűlés legfőbb feladata az *Ausztriával való gazdasági kiegyezés* parlamenti rendezése lesz. Hegedüs szerint a választások igazolni fogják, hogy a nemzet többségének óhaja az Ausztriávali közös vámterület. Majd így folytatja:

„Ha végig nézünk az utolsó országgyűlés működésén, konstátálható, hogy sajnos, semmit sem dolgoztak, hogy az obstrukció mérhetetlen károkat okozott és pedig anyagi kárt az országban, erkölcsi kárt a külföldön.

„A parlament siralmas viszonyai az okai annak, hogy a kereskedelmi szerződések bizonyos tekintetben némi kívánni valót hagynak hátra. A magyar kormány a kereskedelem politikai téren bizonyára nagyobb sikereket vívott volna ki, ha egy erős képviselőház lett volna mögötte. Félek, hogy az obstrukció hátrányos hatásai még nem értek véget, hanem még bizonyos ideig érezhetők lesznek. Már a jelenlegi választási harc is a politikai elfajulás minden formáját mutatja; megkárosítja ezzel Magyarország tekintélyét és aláassa a nemzeti erőt. A nagy baj, melynek Magyarország az utóbbi hónapokban beteg volt, éppen abban állott, hogy a parlament nem volt többé vezére a nemzeti életnek és hogy ennek következtében a nemzet és társadalom ellenséges csoportokra szakadt, végül pedig beállott a vezértelen érdekcsoportok vad harca. El kell hát mindent követni, hogy az új országgyűlésen a további elvadás ne terjedjen, nehogy veszélyeztetve legyen a kiegyezés, mert a 67-es évek kiegyezési politikáját most minden törvényes eszközzel diadalra kell juttatni.”

Szól ezután a nemzeti törekvésekről és *nemzeti jelszavakról*, melyek szerinte ma csak az *önérdekek palástjai*. Szerinte a 67-es politika sark tétele minden összeütközést elkerülni. Feleslegesnek tartja a 67-es alapba új követeléseket belemagyarázni. Kormány és kormánypárt hívek fognak maradni a 67-es kiegyezéshez.

„Ha az utóbbi napokban egy-két

kormánypárti jelölt az önálló vámterület érdekében szállott is sikra, ezzel szemben az egész párt kitart azon álláspontja mellett, hogy a közös vámterületet fenn kell tartani, mert előnyös Magyarországra nézve és megfelelő vámpolitikai intézkedésekkel még hasznosabbá is lehet, mint volt eddig. Ő maga a közös vámterület alapján áll.

„Az új országgyűlés legfőbb feladata tehát a parlamenti rend helyreállítása mellett — az Ausztriával való gazdasági kiegyezés biztosítása. Ennek a célnak elérése érdekében volt szükség a választásokra. Ha ezt a célt elérték, akkor sorra kerülhet a házszabályok revíziójának és a választói jog reformjának megoldása is.”

A forrongó ország.

Miniszteri választások. — A preszió. — A választási elnökök. — A katonaság. — Az ellenzék erősödése. — Téli választás.

— Saját tudósítónktól. —

A kortézia utolsó vasárnapja volt tegnapelőtt. Az utolsó alkalom a haderők tömegesebb felvonultatására. Most már csak a rendezkedés, a végső, kikerekítő intézkedések következnek, és mire még egy vasárnapra ébred az ország, a csata már el lesz döntve. A jelölések körülbelül már mindenütt befejeződtek. Még van ugyan terület, a hol nincsenek tisztázva a személyi vonatkozások. De a nagy zöm már rendben van és a csapatok tudják a megvívandó hadállásokat. Általában panasz van, hogy nem volt elég, illetve nem volt megfelelő jelölt. Ez a panasz hallatszik az ellenzéken és a kormánypárton egyaránt. Az ellenzék, bármily lelkesen és buzgón ment bele a választási küzdelembe, tudta, hogy irtózatot harcolnak néz elébe, a melyek nemcsak a pénzszerényről, hanem az egészségtől is borzasztó áldozatokat fognak követelni. Az egészségtől még áldoz mindenki valamit szívesen, de a pénzszerényből nem mindenki áldozhat, még ha akar is, mert ez nem éppen az akaraton múlik. Az ellenzék jelölt rendszerint szegény és a kormány mérhetetlen választási összegei elől sokan visszahúzódtak, mert még az alkotmányos költségekre se mertek kockáztatni. — A mi azonban a pénz szerepét illeti, konstataálni kell, hogy a pénzhány miatt a kormánypártiak jajgatnak lehangosabban, hogy a kormány millióiból ők alig kapnak pár garast. Ennek nem az a magyarázata, hogy a kormánynak nincs pénze, hanem az, hogy egyes kerületekre oly óriási összegre van szükség, hogy a vidék sok helyére már nem jut semmi, vagy csak alig jut valami.

Közudomású például, hogy a fővárosi miniszteri választások a választási pénztárnak százezeit emésztik meg. Hieronymi választási költségeinek nagyságáról egyszerűen legendákat mesélnek. Nemkülönben a Nyíri és különösen a Tisza belvárosi költségigényeiről. Egyes vidéki kerületekben notórius kormánypárti korifeusok győzelmének biztosítása mesés összegekbe kerül. A preszió érezteti hatását mindenütt. Különösen a választási elnökök azok, a kiknek „ügyességétől” sokat vár a kormány. Egyes helyekről máris olyan stiklikről jön-

nek értesítések, a melyek győnyörű folytatásra engednek következtetést. Új dolog a sok tisztviselőnek, mint választási elnöknek való kirendelése. És nem utolsó az sem, hogy egyes helyeken a legexponáltabb pártembert küldték ki a kerületbe. Különösen Biharban végzte a megyei központi választmány Tisza István meglepésére a munkáját. A katonaság is nagyobb szerepet kapott. A kerületek már el vannak árasztva. Nem mindenütt a rend fentartására. Sok helyütt a terrorizáló szándék félreismerhetetlen.

Minden érdeklődés és minden pénzelés dacára is azonban, meglepően kedvező jelentések érkeznek az ellenzéki kerületekből. Ha sima választások volnának, ha szolgabíró és választási elnök nem ügyeskednék és a pénz nem dolgoznék: az ellenzék többséghez jutna. Olyan erő és olyan lelkes az ellenzéki hangulat mindenütt. Bármilyen erőszak érvényesüljön is azonban, az már szinte bizonyosra vehető, hogy az ellenzék meg fogja tartani régi számarányát. Még a kormány intimusai is, egyes bécsi lapok is beismerik, hogy az ellenzék aligha fog kerületeket elveszíti. Sőtét számítás alapján is 175—185 ellenzéki képviselő győzelmét biztosnak tartják. Azonban kedvezőbb eredmény sincs kizárva, annyira jók az ellenzéki jelentések. A kormánypárt feltétlenül veszít legutóbbi számából, mert tíz-tizenkét nemzetiségi képviselő győzelmét várják kormánypárti kerületekben. Ez ugyan sajnálatos körülmény, de ezt a veszteséget a kormány igazán a maga kacérkodó nemzetiségi politikájának köszönheti. Általában az a valószínű számítás, hogy a 413 kerületből 211 lesz a kormánypárté, 185 az ellenzéké, 12 a nemzetiségeké és 5 elforgácsolt mandátum különböző pártokivülieké.

A kormány tehát a legjobb esetben is csak 10—15 szavazatnyi többséggel fog rendelkezni. Persze közös kérdésekben övé a 40 horvát szavazat is, a mely sok bajon áthatíthat és bizalomnyilvánítást is szerezhet a számára. Arról a többségről azonban, a melyről Tisza álmodott, szó sem lehet.

Az ország nem tagadja meg rokonérzését az ellenzék felől, és minden terrorizmus dacára megadja neki a mandátumot arra, hogy a jogfolytonosságot folytatott küzdelmét ott vegye fel újból, a hol nemrég abbahagyta. És a helyzet az, hogy Tisza István most már nem az ő kedves „Zoltánjaival”, hanem a választók százezreivel áll szemközt, a kik azonosították magukat képviselőik magatartásával. Ez pedig a jövő eseményeiben nagy morális erőt ad az ellenzéknek és ugyanannyit von el Tiszától.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Január 28. Piros kalikó-estély.
Január 29. Könyvnyomdások thea-estélye Torna-Vivóda.
Február 1. Vörös-kereszt-estélye, Vigadó.
" 1. Református diákbál, New-York.
Február 4. Tiszti-estély, New-York.
Február 4. Református papnövendékek bálja Központi szálló.
Február 4. Vasutasok estélye, Ferencz József-ut 63 szám.
" 11. Városi tisztviselők bálja, Vigadó
" 11. Megyei piknik, Megyeház.
Febr. 16. Nőegylet fillér-estélye, New-York.
Febr. 18. Birósági piknik, New-York.
Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.
" 11. Megyei piknik, Megyeház.

Forradalom Oroszországban.

A cári család menekülése. — 4500 halott és 6000 sebesült. — Meggyilkolt tábornok. — Felgyújtják Szentpétervárt. — Bombagyártás a barrikádok mögött. — Felfegyverkezett nép. — Újabb vérfürdő. — Forrongás az egész birodalomban. — Legyilkolt gyermekek.

— Saját tudósítónktól. —

— január 23.

A borzalmas vasárnapi vérfürdő, mely Szentpétervárt pirosra festette az utcák havát, budapesti tudósítónk ma érkezett táviratai szerint, még iszonytatóbb volt, mint mult számunkban megírtuk. A halottak és sebesültek száma, nem százakra, hanem ezrekre megy.

A vasárnapi vérfürdő hétfő reggelig tartott. A kórházakba 4000 halottat és 5000 súlyos sebesültet vittek be. Igen sok még azok száma, kiket magánházakban ápolnak. Nem csak a polgárság, hanem a katonaság sorai közül is sokan estek el az utcai harcban. A katonák között a bombák pusztítottak legkegyetlenebbül, a melyeket a nihilisták szórtak a csapatok közé.

Ugyancsak vasárnap a feldühödött néptömeg megrohanta Radanovszky tábornok fogatát s felborította azt. A tábornokot kiráncigálták a kocsiból, összetörték a kardját, letépték ruháit s halálos sebeket ejtettek rajta. Radanovszky két óra múlva kiszenvedett.

Hivatalos személyektől ide olyan értesülések érkeztek, amelyek azt mondják, hogy a cárné tegnap — a míg a munkásokra lövöldöztek — sirva vetette magát a cár lábai elé és könyörgött neki, hogy teljesítse a nép követelését, amennyire lehet.

— Megesküdtem — mondotta a cár — hogy őseim nyomdokain fogok haladni. Mászt nem tehetek...

A cárnét erre szivgörcsök fogták el, majd, elájult. A cár a jelenet láttára könyezett.

Ma, hétfőn Vaszkó tábornok szentpétervári helyőrség parancsnok szigorú, nagy statáriumot hirdettetett ki és kijelentette, hogyha ötvenezer embert is le kell gyilkoltatnia, nem retten vissza s mindaddig sortüzeltetni fog a forradalmárokkal, míg vissza nem állítja a nyugalmat.

A nézői nyilatkozat még jobban felingerelte a lakosságot. Mindenféle barrikádokat emeltek, a mely mögött bombákat gyártottak. A harcolóknak a nihilisták is nagy mennyiségben szállítják titkos műhelyeikből a bombákat. Dél előtt már újra nagy küzdelem fejlődött ki az utcákon a katonák és a polgárok között. A gyilkos katonai sortüzek percnként eldördülnek az utcákon. A polgárság erős barrikádjai mögül rettenetesen pusztító bombákat dobál a csapatok közé, amivel a katonákat is megrémíti. Ugy látszik, hogy a forradalmárok, kik egy általam löporos raktárt és egy fegyvergyárat teljesen kifosztottak, gyilkoló szerekkel jobban vannak ellátva.

A mai nap legvérlázítóbb jelenete az Alexandra-parkban folyt le, ahol 10—12 éves gyermekek játszadoztak és éltették a szabadságot. A katonaság a vasrácon keresztül sortüzet adott, a mire 26 gyermek haltan esett össze.

A cárné sirva fakadt és összetett kezekkel könyörgött férjének, hogy gyorsan meneküljenek el Szentpétervárról. A nagyhercegek már mind megszöktek a fővárosból. A cári család ma éjjel Peterhoffba menekült.

A külföldre szóló táviratokat a cenzura nem tudja visszatartani. Az utolsó táviratok szerint, melyeket a déli órákban adtak fel, óriási félelem uralkodik a városban, mert a forradalmárok igen nagy mennyiségű petroléumot hordtak össze, a melylyel felakarják gyújtani a várost. Az utcai harc még folyton tart. Délig 1000 súlyos sebesültet és 500 halottat szedtek fel az utcákon.

Moszkvából is jelentik, hogy ott a szentpétervári vérfürdőhöz hasonló arányú utcai harcok dülnek, nemkülömben Oroszország más részein is véres forradalmi mozgalmak törtek ki.

A cári pár megszökött.

Szergiusz herceg meggyilkolása.

— Saját tudósítónktól. —

— január 23.

Éjfél után 2 órakor érkezett budapesti távirat jelenté, hogy Szergiusz nagyherceget, az uralkodóház reakciós politikájának irányítóját a forradalmárok ma éjjel meggyilkolták. Az orosz főváros sötétben van, mert a világitási művek munkásai is sztrajkolnak. A cári pár megszökött Szentpétervárról, de nem tudják hova. Az országutakon 20,000 ember áll fegyverben. Szbasztopolban a munkások felgyújtották a hajógyárat.

Sikkasztanak-e a Városnál?

A polgármester nyilatkozata.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnapi számunkban megemlítettük, hogy egyik helyi újság szerint a Városnál állandóan sikkasztanak, s legutóbb is valami nagyszabású panama történt. Miután nem tudtuk mennyi igaz a dologból, s nehogy esetleg agyonhallgatassék az ügy, nyíltan megkérdeztük a „Napló” utján Szvacsiná polgármestert, hogy feleljen: sikkasztanak-e valóban a Városnál vagy

sem? A polgármester erre vonatkozólag tegnap este a következő feleletet adta:

— A „Kolozsvári Híradó“-ban megjelent s a „Napló“ révén tudomásomra jutott vádat illetően a lap szerkesztőjét értesítettem, hogy tudassa velem a sikkasztók neveit, az eset részleteit s az ügy mibenlétét, hogy a megtorló eljárást bevezethessem. A „Kolozsvári Híradó“ szerkesztője a kitűzött időben sem meg nem jelent, sem semminemű módon választ nem adott, minélfogva igazolódik az az előleges feltevés, hogy a sikkasztás híre tudatos valótlanosság. Ilyen körülmények között kötelességem a „Kolozsvári Híradó“-val szemben a szükséges intézkedést megtennem.

POLITIKAI APRÓSÁGOK.

A „N. H.“ mondja, hogy a szabadelvűpárt „nem személyi kultuszt üz.“ Nos hallják-e ezt tisztelt szabadelvűek. A szabadelvűpárt például nem üzött személyi kultuszt Bánffy idejében, mikor a Hegyessy Vilmos ur lapja Bánffyt: Andrassy Gyulával mérte össze. Az se volt személyi kultusz, mikor ugyancsak Bánffyt diszpolgárrá választották és főleg rá való tekintettel a Haller Károly jelöltségét elejtve, Feilitzsch urban a miniszterelnöki sógort paizsra emelték.

Nem volt személyi kultusz az sem, mikor ismételtén követelgették az ellenzékétől, hogy Hegedűs ellen jelöltet ne állítson. És távol áll teljesen a személyi kultusztól, hogy a párt jelölő gyűlésén Szamosi tanár ur Feilitzsch báró részére a személyes érdemek révén igényelte a közbizalmat.

Levelek Horovitzhoz.

Horovitz Béla ur tudvalévőleg bejelentette az ellenzékéből való kilépését, mert Irsay József Tarnopolt és Lemberget említette. Erre vonatkozólag Horovitz urat tegnap nyílt levélben interpellálta az „Ellenzék“ szerkesztője. Értesülésünk szerint azonban Horovitz egyidejűleg egy másik levelet is kapott mely a következőleg szól:

Édes Horovitz!

Értesültem arról, hogy különös tekintettel reánk, Maga harmadmagával ott hagyta az ellenzékét, mert Irsay tiszteletes azt találta mondani, hogy Tarnopoltból hozzák a bárókat.

Wie heisst — kedves Horovitz?!

Ugyan mit érzékenykednek maguk mi érettünk? Azt hiszik talán, hogy szolidaritásban vagyunk? Oh nem! A báróság átalakított minket. Látja, én épen most korteskedem Abafi Ódón (hallja ezt a nevet!) cs. és kir. kamarás barátom mellett. Ez a barátom három hét előtt még néppárti volt. De én mint báró csak mellette korteskedhetem. Ezt így hozza magával a rang, no meg a — szabadelvűség. De persze maguk ezt nem értik és nem is érthetik, mert nem bárók. Vegyék hát ezt tudomásul és ne érzékenykedjenek miattam, mert az az én dolgom nem a maguké.

Punktum!

Szobráncz, 1905. jan. 22.

Jó akarattal

Gelsei Guttman Izidor, báró.

*

Mit higyjünk?

A „N. H.“ mely úgy látszik be akarja bizonyítani, hogy kap szubvenciót, szombati számában ezt írta Bánffyról: „csak saját pártja ellenállása tudta elkergetni a hatalom polcáról.“ Tegnapi számában pedig mint az „obstrukcio nagy bukottjáról“ beszél ugyancsak Bánffyról.

Már most kellő hidegvérrel kérdezzük tőle, hogy mit higyjünk. A saját pártja bukatta-e meg Bánffyt vagy az obstrukció. Komoly feleletet kérünk erre a „N. H.“-tól.

Össze-vissza.

Rámutatunk már arra, hogy a kormánypart oldaláról micsoda káotikus zürzavara hangzik felénk az ellenmondásnak. Egy ilyet a fentebbiekben már gombostűre tűztünk. De akad szaz is. Nem utolsó ezek között, hogy egyik helyi kormányparti lap szemrenányást tesz Bánffynak mivelhogy nem azt a programot képviseli az ellenzéken, melyet képviselt a kormányparton. És ugyanez a lap dicsőíti Feilitzsch urat, aki mint par excellence Bánffy jelölt jutott be a képviselőházba, de nem vállalkozott Bánffy parlamenti számkivetése után a Mikos Kelemen szerepére. Mert hát ő sem szereti „egyedül hallgatni — tenger mormolását.“

Érdekes egyébként ebből a szempontból, hogy ugyanakkor, mikor az egyik helyi kormányparti lap kzt a követelést állítja fel a bukott miniszterelnökkel szemben, hogy az az ellenzéken képviselje tovább azt az elvet, melylyel megbukott: egy fővárosi kormányparti ujság azért dicséri meg az eihalt Szapáry Gyulát, — ki szerinte is a fakultatív polgári házasság programjával bukott, — mert „visszavonult a közpályáról, bánat, harag és keserűség nélkül.“ Valóban difficile est satiram non scribere.

Széky és a többiek.

Néhány nappal ezelőtt irtunk e helyen a szabadelvű párt néhány nagy jelleméről, kik korábban beléptek volt az Ujpartba s azután minden indokolás nélkül hátat fordítottak annak. Ezeket a nagy jellemeket tegnap kissé elkésetten védelmébe veszi a „N. H.“ és be akarja igazolni róluk, hogy nekik okuk volt a dezertálásra. Hát mi bizony magukat az illetőket szerettük volna hallani. De hát jól van. Elfogadjuk a feleletet a „N. H.“-tól is. Am ez a felelet nem elégít ki. Mert a N. H. se bizonyítja, hogy az „Uj párt“ programja megváltozott volna. Minden kifogása csak arra a bizonyos koalícióra irányul, a melyről kellő objektivitással elmondottuk a véleményünket és beigazoltuk, hogy az csak a taktikai szükség szempontjából bírálandó el, de az elvi irány megváltoztatására nem adhat okot. Erre nem mond kadenciát a „N. H.“

De hamár benne vagyunk a dolgban, úgy konstatálunk ennek kapcsán két dolgot:

Egyik az, hogy ha bün a koalícióhoz való csatlakozás, akkor

erény az attóli távolmaradás. Hol késik hát a N. H. dicsérete gróf Zichy János és társai részére, a kik ellenzéki létükre tényleg kívül maradtak a koalíción? Ugy kell lenni, hogy ezek az urak szabadelvűek, mert hisz a koalíció reakcionárius.

A másik, a mit konstatálni akarunk — lokális természetű. Mikor ugyanis Széky és társai Pálfordulását szövéttük, megemlékeztünk Smiel Dávid urról is, ki még a koalíció előtt ott hagyta az „Uj párt“ ezt, s kiről erre való vonatkozással is megállapítottuk, hogy a Pálforduláshoz tisztátalan okok vezették. Konstatáljuk, hogy a N. H.-ot nem vonja kétségbe s ezen elismerésünket is nyilvánítjuk ebben megnyilatkozó igazság szeretete felett.

Rózsaszínű levélkék.

Speditőr mint kortes.

A legújabb kormányparti stikli.

— Saját tudósítónktól. —

Rózsaszínű levélkétől görnyed eznek a posta szekrények, rózsaszínű levélkék röpködnek házról-házra s rózsaszínű levélke érkezik mindenkihez Kolozsvárt.

— Kapott már? — kérdezik egymástól az emberek s nincs a ki ne tudná, hogy a rózsaszínű levélkéről van szó. — Nem szerelmi posta ez, nem Tini írta diákideájának, nem Fini intézte jogász barátjához, hanem Weisz, a speditőr, a Samu szórja szét világgá pazar bőkezűséggel, százsámra. Tegnapi számunkban már szóltunk a kormánypart eme szines, de együgyű kortesfogásáról, mi a következő: Kolozsvár minden választó iparos rózsaszínű levelezőlapot kapott, a melyen kívül az alábbi cégjegyzés áll:

Központi Szállító Iroda,
mint a m. kir. államvasutak szállító-bivatala
Kolozsvár, Mátyás király-tér 26. sz.

A szövege pedig ez:

Kolozsvár, 1905. jan. 21.

T. Ajtai József urnak Helyt.

Tisztelettel kérem holnap, azaz 22-én d. u. 2-4 között irodánkban fuvarozási munka megbeszélése végett megjelenni sziveskedjék.

Tisztelettel
Weisz Samu.

Vagy pedig:

Kolozsvár, 1905. január 21.

T. Lapusán János ur kerekese mester.

Kérem sziveskedjék 23-ikán d. u. 2-4 óra között egy munka megbeszélése végett irodámba fáradni

tisztelettel
Weisz Samu.

Denikve: Samu levelez, mint egy kis bakfis. Már most, a ki megkapta a Samu levelét, az elmegy Samuhoz. — Az irodában maga Samu fogadja a tisztelt választót, s miután ígér neki munkát (naccerrü!!!) kijelenti, hogy az csak úgy kapható meg, hogyha a voks a kormányra adódik. — Mert Samu a Feilitzsch házi zsidaja, a Dorgó barátja, a Hegedűs ágense, a ki a speditőrök

böszke törzsének azon válfajához tartozik, a mely nemcsak rossz sifonereket, házibutort, zongorákat s lakás berendezést, hanem vokst is szállít. De Samu szemtelen is, mert a ki visszautasítja az ajánlatát, avval gorombáskodik s nagyság Dorgó ur nevében megfenyegeti, hogy baj lesz a dologból. De Samu tyukeszű is, mert Samu mindenkitől titoktartást kért, s azt hitte, hogy a dolog — amely különben elég csekély jelentőségű, — nem fog soha kiderülni. De Samu kiváló is, mert most már oszlopa lett a kormánypartnak, sőt ezen cikk megjelenése után mártírja is. De Samu büszke is, mert Dorgónak azt mondja: te Berci, — s Dávid irigykedve néz feléje, mig Fenichel, a tojásos, majdnem szét-pukkad abbéli dühében, hogy ez a speditőr olyan nagyra nőtte ki magát, mint egy ünnepi slachmónesz.

Vidám történet

Dorgó házáról; vagy: az éjféli látogató.

— Saját tudósítónktól. —

Hiába van annyi élclap, a vicceket nem tudták mind kisajátítani, a humor szabadon bujkál, sőt még a vidékre is jut belőle, a miről regéljen ezen kicsi, de igaz történet:

A Jókai-utca éjféltájban sötét, de egy kapualj mostanság mindig világos benne. Ott lakik: az országos szabadelvű párt decentralizált kis istene Dorgó Albert, aranykúti nagyság, a ki szegény Dobált elinrikázta a pártkassza mellől, hogy egyedül hallgassa tenger mormolását, aranykúti csengését, bankók zizegését. A kapualj népes; a Dávidok, a Samuk, a Móriczok, vagyis a ház bizalmasai egymásnak adják a kilincset, sűrűn forgolódván. Tegnapelőtt éjfélok egy titokzatos alak surrant ki a kapualjból, s a fal mellé lapulva igyekezett tovább.

— Hopp — gondolta valaki, a ki oda-át ment a tulsó soron, — ez most viszi a kincseket, a mit a nép köz szór majd. De már ez disznóság . . .

És hangosan kiáltja:

— Hé kis öreg, mennyit kapott . . . !?

A kis öreg mint egy sebzett oroszán fordul vissza. Átvádol az ordítóhoz, és suttogó hangon kérdi:

— Hát az ur ellenzéki.

— Az én . . . !

— Na hát akkor nézzen ide . . .

És szétnyitja a kabátját. Előhuz egy ecsetet, s egy pléhtáblát, amelyiken szép finoman betűk vannak kimetszve:

ÉLJEN BÁRÓ WESSELÉNYI MIKLÓS.

Amolyan sablon, amilyenformával a szoba piktorok mesterkednek. Csak rá kell tenni a falra, végig kell húzni a pemzlit, s a rések nyomán ott marad az: éljen báró Wesselényi Miklós. — Az éjféli vendég fensőbbiséggel mosolyog, és úgy mondja halkán, de büszkén:

— Benn az udvaron rányomtam vagy huszszor a falra. Ha már lud, hát legyen kövér.

Ha pedig valaki nem hinné, hogy a szabadelvűpárt elnöke házának udvari faláról rémes sokaságban ordít le a Wesselényi báró éltetése, az kérdezze meg a Dorgó házmesterét a ki másnap ugyancsak káromkodott:

— Az istenit a tekergőjének a ki a más jószágát rongálja.

A miben viszont neki volt igaza!

A NAPLO telefonszáma
Szerkesztőség: 379.

Zavargások Miskolcon.

Tiszát meg akarták verni.

Szuronyroham a nép ellen.

— Távirat. —

— jan. 23.

Miskolcra jelentik: Tisza István miniszterelnök ma délután 12 órakor érkezett meg Miskolcra programbeszédje megtartására. A vasútnál ezerekre menő néptömeg jelent meg, de épenséggel nem üdvözléte. A tömeg rendkívül izgatottan viselkedett: a férfiak középort zudítottak a miniszterelnök kocsija felé, az asszonyok pedig sodrófával és meszelőrúddal támadták neki fogatának. A miniszterelnök csak a nagyszámu csendőrség fedezete mellett juthatott be az állomástól a városba. A mintegy félórás hosszú utvalóságos vesszőfutás volt. A két kilométernyi utvonalon ezernyi tömeg szakadatlanul abcugolta Tiszát.

A miniszterelnök a „Korona” fogadóban szállott meg. Az utca népe pillanatra sem távozott a szálloda elől, és óriási zajjal szidta és gyalázta Tiszát. A programbeszédet a szálloda nagytermében tartotta a miniszterelnök, de az ellenzéki érzelmi polgárság alig engedte szöhoz. Beszédét folytonos abcugolással zavarták, úgy hogy az óriási zaj miatt a szónoklat valószínűleg országgyűlési beszédhez hasonlított.

Az agyonzugott program után bankett következett, melyen a hivatalos vezetőkön kívül független polgár alig volt látható. Bankett után a miniszterelnök a délutáni gyorsvonattal visszatért Budapestre.

A vasúthoz visszamenet megisméltődött a bevonulási jelenet. A nép zugott, tombolta követte Tisza fogatát, a kövek zápor módra repültek feléje, s a miskolci asszonyok sodrófája kopogott a kocsi falán, úgy, hogy a miniszterelnök testi épsége is veszélyben forogott. Hogy nagyobb baj ne legyen, a miniszterelnök fogata vágatva menekült a lovascsendőrség fedezete mellett. A csendőrség és a katonaság szuronyszegezve két ízben is szétkergette a népet. Több sebesülés történt. A zavargások este felé komolyabb jelleget öltöttek.

Zene.

◆ A kolozsvári Zenetársaság rendes keddi összejövetelét a képviselőválasztások izgalmaira való tekintetből ma nem tartja meg.

Basáskodó polgármester.

Kossuth Ferencet kitiltották Sepsiszentgyörgyről!

— Saját tudósítónktól. —

Levelezőnk írja: Példátlan eset történt vasárnap Sepsiszentgyörgyön. Ugyanis 23-ára Brázay Zoltán illyefalvi képviselőjelölt hívei a háromszéki összes ellenzék részvételével s Kossuth Ferenc jelenlétében ellenzéki nagygyűlést akartak tartani. Az utolsó órában azonban Gödri polgármester betiltotta nemcsak a gyűlést, hanem bármely politikai, zárt helyiségben való gyűlés, vagy

összejövetel tartását is. Hihetetlen felháborodást keltett ez a képtelen rendelet annál is inkább, mert indoka az volt, hogy a csendőrség ablakait a múlt héten állítólag beverték! Hiába mentegetődzött Gödri faragaszokon, hogy Kossuthot nem tiltotta ki, a kázus megesett. A polgármester azon állítását pedig, hogy Kossuth nem is akart eljönni Sepsiszentgyörgyre maga Kossuth Ferenc cáfolta meg előszóval!

Ugyanis Kossuth Kézdivásárhelyről, Kovásznáról jövet vasárnap délután kiszállott Sepsiszentgyörgyön s a vasútnál tartott az egész kivonult városi lakosság s a környékről bejött számlálhatatlan sokaság előtt beszédet, melyben kijelentette, hogy igenis be akart jönni a városba, de miután minden nyílt, vagy zárt összejövetelt betiltott a közigazgatási tulkapas, illetve Gödri rendelete, azt nem teheti. Beszédében óva intette a polgárságot, hogy ne engedje magát megvesztegetni semmi áron. Ezt a nép esküvel fogadta meg ott nyomban.

Kossuth megjelenése és beszédje olyan hatást keltett s a gyűlés betiltása olyan elkeseredést szült, hogy dr. Bene ellenzéki jelölt megválasztása kétségtelen.

Ugyancsak vasárnap délelőtt gondosan zárt ajtók mögött tartott Beksics Gusztáv is egy ugynevezett programbeszédet, a melynek kritikája az, hogy még a mamelukok is szégyenkezve sompolyogtak el a szánalmas gyűlésről. Igért Beksics tücsköt, bogarat, felsorolta alkotásait (szinte a világ teremtését is magának tulajdonította), de bizony a legtudatlanabb tisztelt választópolgár is kikacagta. Beksics végkép lejárt magát s bukása gyönyörű lesz. Dr. Bene István megválasztása pedig fényes lesz s igazsággal szólva: legjobb kortese volt a mamelukok ostoba kapkodása s egymás után következő baklövése.

NAPLO.

— Hírek. —

A brassói ékszerrablás.

Legujabb részletek.

— Saját tudósítónktól. —

Megirtuk, hogy Orehocky Paula brassói ékszerész-üzletét e hónap elején ismeretlen tettesek feltörték és onnan tizenötezer korona értékű drágaságot elloptak. Az országszerte megindított körözés alapján a kolozsvári rendőrség is akcióba lépett és sikerült is a tettesek közül kettőt Lészai József 63 éves és a vele vadházasságban élő Lakatos Véri 67 éves rovott multu egyének személyében a múlt héten le tartóztatni. Az elfogadás Lakatos Ferenc Ferenc József-uti korcsmájába történt, a honnan azonban a szintén odaszökött főtettes: Gergely Ilyés 32 éves magyarsokási származásu betörő szerencsésen ellillant és visszatérve Brassóba a többi cinkostársakkal az elloptott kincsen megosztott és álli ólag Romániába menekült. Mint táviratilag értesítettek: a brassói rendőrség — tegnap több büntársat fogott el, a kik az ékszerrablásban minden kétséget kizárólag részt vettek. Az elfogottak között van, a szerencsésen megmenekült nője is, Onifri Veronika 20 éves leány, továbbá Marosán Zenovi magyarsokási gyári munkás, Nádai Márton 24 éves tötösi asztalossegéd, Baar József 22 éves bielabialai kőfaragósegéd

és özvegy Pál Gyárfásné Cseh Ida 32 éves gelencei hírlapelárusítónő. Tizenhat darab férfi aranyórát, öt női aranyórát, két karperecet, negyven arany karikagyűrűt és egy távcsőt találtak a bűnösöknél, a kik egyértelműleg azt vallják, hogy az elloptott ékszerek javarészt a kolozsvári ügyészség fogházában ülő Lészaiék rejtették el. Az elfogott ékszerrablókat átadták az ügyészségnek és a megszökött Gergely Ilyés kézrekerítése iránt megtették a további intézkedéseket.

* **Ellenzéki pártgyűlés.** A kolozsvári szövetségelt ellenzéki pártok választói ma délután 3 órakor a központi szálló emeleti külön termében értekezletet tartanak, a melyen dr. Apáthy István egyetemi tanár, a népszerű szónok is fog beszélni.

* **Ajándék a választóknak.** A város tanácsa nem épen kellemes meglepetést szerzett a kolozsvári választó polgároknak a választások előtt. Felakarják emelni a 58%-os pótdadót 82%-ra. A tegnapi előtti szakbizottsági ülésen történt ugyanis, a midőn a társhatóságok megkereséseit, egyesek kérését és más folyó ügyeket tárgyaltak, hogy előállt a pénzügyi-bizottság előadója, Fekete Nagy Béla városi tanácsos és elegáns sietséggel átakart csusztatni egy számvevői előterjesztést, mely a város ugynevezett fedezetlen adósságainak kifizetésére irányul. Már majdnem hozzájárultak az előadói indítványhoz, a midőn egyik bizottsági tag féltékeny megkérdezte, hogy tulajdonképpen mennyit is jelent az a kis fedezetlen adósság. Ekkor süit aztán ki, hogy csekély kétszázhuszonhatezer koronáról van szó, a mely összeggel a város régideje adósa az államnak. És minthogy a rendes költségvetésbe elfeledték bevenni — hát oly módon reperálják meg a kérdést, hogy felemelik 14 %-kal a községi pótdadót. A terv azonban nem ütött be, mert az előterjesztést tanulmányozás (?) céljából kiadták egy bizottságnak, a melynek tagjai dr. Gidófalvi István, Hevesi József és Tanács József. Ez a kiküldött bizottság azután megfelelően javaslatot fog tenni a legközelebbi közgyűlésen, a mely az előjelekből ítélve nem a legcsendesebbnek ígérkezik. Itt említjük fel, hogy tegnapra szintén hirdelve volt egy szakbizottsági ülés, a mely azonban minthogy senki se jelent meg, meg tartható nem volt.

* **Egy grófnő halála.** A kolozsvári tarsas életben is kedvelt és előnyösen ismert Otterstedt-Bethlen Sarolta grófnő 50 éves korában váratlanul elhunyt. Halála Maros-szentgyörgyön rokonának Máriaffy Lajosnak házában tegnap délelőtt következett be. Temetése 25-én (holnap) délelőtt megy vegbe a gyászoló Bethlen család részvétele mellett.

* **Szinészházasság.** Tóvölgyi Margitot a kolozsvári színház neves drámai hősnőjét eljegyezte Székely Gyula a színház kiváló baritonistája.

* **Mozgalom a megyében.** Kolozsvármegye központi választmánya tegnap délelőtt 11 órakor Dózsa Endre alispán elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen a megyebeli választási mozgalmakat tárgyalták és meghatározták a választások körül kifejtendő nagyobb tevékenységet, a mely természetesen nem áll egyébből, minthogy minél több katonai és csendőrszurony jusson

egy-egy választókerületre. Ezután egy kellemetlen ügyet intéztek el Ajtai Gyula lemondását, a ki mint a tekei választókerület szavazatszedő bizottságába beválasztott jegyző nem óhajt szolidaritást vállalni a hivatalos párttal. Helyét Juhos Miklós állami tanítóval töltötték be, a ki mint állami hivatalnok bizonyára nem fogja visszautasítani a megbízást.

* **Poruljárt tolvaj.** A kolozsvári járásban fekvő Györgyfalván köztudomás szerint állandóan hadilábon vannak az enyém-tied fogalmával ugyannyira, hogy Györgyfalva a közbiztonsági állapotok tekintetében a sorrend szerint bátran következhetik Kolozsvár után. Az előzmények után hát nem lehet csodálkozni azon, ha köztudomásra hozzuk, hogy Györgyfalván lopják az erdőket és haza akarta szállítani. Azonban szerencsétlenül járt mert az egyik lölygyfa reáesett és úgy megütötte, hogy azonnal szörnyet halt. Társa elmenekült. A község jelentésére dr. Kövéri Arthur szolgabíró kiszállott Györgyfalvára és bevezette a bűnügyi vizsgálatot a többi ismeretlen fatolvaj ellen. A meghalt Pap Juont felboncolták.

* **Rendőri krónika.** Elloptott kocsi. Szathmári János magyar utcai butorkereskedő butorszállító kocsiját tegnap reggel ismeretlen tettesek ellopták. A rendőrség a nyomozatot megindította. — Talált tárgyak. Az igazságügyi palota közelében 3 darab fiatal sertést és 2 sorsjegyet találtak. Az igazolt tulajdonosok a gazdátlan jószágokat a rendőrségtől átvehetik.

x **Látta-e Ön már a Rónai „Európa”** kávéházában a Lefkovits-féle billiárd asztalokat?

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Az új francia kormány.

Budapest, jan. 23. (Saj. tud.) Párisból táviratozzák, hogy Loubet köztársasági élnök Rouviert bízta meg a kormány alakításával. Az új kormányban tárcát kapnak a köztársaságiak, demokraták, radikálisok és szocialisták.

Apponyi gróf körutja.

Budapest, jan. 23. (Saját tud.) Temesvárról sürgönyzik, hogy Apponyi Albert gróf ma Temesvármegye választókerületeinek több községében tartott politikai beszédet.

Kossuth Ferenc Czeglédén.

Budapest, január 23. (Saját tud.) Kossuth Ferenc Apponyi Albert gróffal holnap Czeglédre utazik, a hol Kossuth programbeszédet fog mondani.

SZINHÁZ

Színházi napló.

Kedd: Az ember tragédiája. (B. 103. páratlan sz.)
 Szerda: Miss Hobbs. (B. 104. páros sz.)
 Csütörtök: Vén leányok. (B. 105. páratlan sz.)
 Péntek: Huszárvér. Előszőr. (Béletszünet XIII. páratlan sz.)
 Szombat: Huszárvér. (B. 106. páros sz.)
 Vasárnap d. u.: 7-ik ifjúsági előadás.
 A cigány.
 Vasárnap este: Huszárvér. (B. 107. páratlan sz.)

Idegenek naplója.

— Kik érkeztek ma Kolozsvárra? —

— január 23.

New-York szálloda.

Brunner Lipót kereskedő Kolozsvár. Bogdánffy Gergely jogász Arad. Laczkó Vilmos joghallgató Budapest. Szentkirályi Béla joghallgató Pajoc. Kertész Ábrahám utazó Budapest. Scheffer Sándor utazó Budapest. Winkler Ernő kereskedő Görlitz, Leonhard A. utazó Budapest. Kerdl Dezső cs. és k. hadnagy Nagyszeben. Hensch Mihály cs. és k. főhadnagy Nagyszeben. Gellner Gyula jogász Szászrégen. Szedlacskei Rezső földbirtokos Lugos. Taub Géza joghallgató Nagykároly, Reich József jogász Várfalva. Várfalvi Mór jogász Várfalva. Silbermann Izidor kereskedő Ujpest. Dr. Páris Lajos ügyvéd és fia Arad. Preusz László jogász Ungvár. Blattner Sándor jogász N.-Miklós. Veres Mihály honvéd-hadnagy Ds. Rác János hivatalnok Budapest. Vadász Márton hivatalnok Budapest. Tóth Kálmán joghallgató Budapest. Takáts Jenő kereskedő Budapest. Wessel Leo gépgyári képviselő Budapest. Puschner Kristóf kereskedő Nürnberg. Basch Sándor utazó Budapest. Dr. Biedl Samu fűrészgáros Szeged.

Központi-szálloda. Franca János és neje jegyző Kistalmács Szeben megye, dr. Petrovits Sándor ügyvédjelölt Versec, Sztójánov János joghallgató Fehértemplom, Roor Sándor joghallgató Budapest, Steifer Erich joghallgató Szászsebes, Selarin Emil joghallgató Hátszeg, Lorovits Rezső gyógyszerész Páncsova, Brandner kapitány Beszterce, Krausz Emil utazó Budapest, Stern Gyula fakereskedő Budapest, Grim Eugén utazó Bécs, Vermes Aladár adótiszt Fogaras.

Biázini-szálloda. Cseresnyés Jenő jogszigorló Nagyszeben, Irinyia Mariska pénztárnok Balázsfalva, Török Gyula jogszigorló Fehérgyarmat, Balázs Elemér jogszigorló Makó, Ádámosi Végh Kálmán mérnöksegéd Nagyenyed, Boda Jenő joghallgató Kézdivásárhely, Balázs János ügyvédjelölt Nagyszeben, Goldstein József magánzó és neje Budapest, Sarlay Gáborné pénztárnokné Budapest, Molnár Géza jogszigorló Nagyenyed, Izsák Sándor vendéglős és neje Déva, Lefkovits N. billiard gyáros Budapest, Schwarcz Izsák magánzó Kolozsvár. Klein Gyula jogszigorló Nagyenyed, Mikolajovits N. utazó Galicia, Czitrom Oszkár magánhivatalnok Marosvásárhely, Tompaházi Ferenc magánzó Kolozsvár, Czitrom Béla jogszigorló Marosvásárhely, Lukács Márton kereskedő Mezőzáb.

Panonia (Fész) szálloda. Zsigmond Dezső ügyvéd Pécs, Bartha Lajos gazdatiszt Nagybecskerek, Somogyi Elemér birtokos Kézdivásárhely, Kovács N. kereskedő N.-Várad, Gerő Dénes birtokos Győr,

Nagy Imre hivatalnok Komárom, Györfy Aladár kir. ügyész Arad, Heimann József orvos Beszterce, Szende Albert utazó Budapest, Schwarcz Henrich utazó Budapest, Felmegi Mihály joghallgató Dicsőszentmárton, Feller Zsigmond kereskedő Nagyszeben, Weisz Edmund utazó Bécs, gróf Török Sándor Prága, Miksics Péter joghallgató Cséve, gróf Teleki Jenő Nagysomkut. Busáker Vilmos főorvos Beszterce.

Főszerkesztő: DR. ÓVÁRI ELEMÉR.

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.

Kiadó: „NAPLÓ” hirlapkiadó-vállalat.

NYILTTÉR

Mezőgazdasági

Bank és

Takarékpénztár

Részvény Társaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Br. Jósika-palota)

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatát is sajátjából fizeti.

Számlát váltókat előnyös kamattal mellet.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra és váltófedezet alapján, jelzálogkölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamattal mellet.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek huzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközli.

Ösztályosorsjegyek elárutási helye.

Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

Reggelig nyitva.

Jókai kávéházban Jókai-u. 4. sz. a farsangi idény alatt naponta, éjfél után

friss korhelyleves és valódi szepesi tormás virsli.

Mulatő közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávé.

Reggelig nyitva.

ÖSZI ALBERT

ékszer és óra nagyraktára, Kolozsvár, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak.

REGÉNY.

Jégzet.

— Regény. —

Irta: Eizéar Pierre. 11

— Köszönöm utasításait. Minél előbb jelentkezem Peyrel urnál.

— Gondoltam, hogy nem sokat ad tanácsaimra. Látom, mily izgatott ön, ezt egész természetesnek is találom. Tegyen ugy, a mint jónak látja. Majd megláthatja nála a feleségét, megítélheti szépségét.

— Hogyan? Látni fogom?

— Igen, képpen.

— Kérem Peyrel ur címét.

— Szívesen. Különbben ki van boltjára írva neve bourgogne téren.

Egy házban lakik Boismarin ural. Roger bucsut vett az ügyvédtől, de még a küszöbnél megfordult és így szolt:

— Kérem uram, senkinek se beszéljen látogatásomról. Érdekemben áll hogy senki se tudjon ittletemről.

— Fölösleges volt a figyelmeztetés. Már hivatásunkkal jár a titoktartás. Mikor az ügyvédtől elment, kiment a temetőbe felkereste bátyja sírját. Mikor eltávozott erről a szomorú helyről meg erősebben hiit bátyja, ártatlanságában és még jobban vágyódott megboszulni őt.

IV.

Pyrame egy csinos kis lakást fedezett fel Roger részére néhány lépéanyire az övétől. Kicsit komor volt ugyan, mert ablakai egy elvadt, szomorú kerbe nyitak.

Roger elhatározta, hogy ezután csak egy célnak fog élni; bátyja hirnevét tisztára mosni és Heléne igazi gyilkosát megbüntetni, ez volt legfőbb vágya. Még nem volt semmi bizonyítéka, semmi körülmény sem erősítette meg meggyőződését; de lelkében mégis erősen élt a hit.

Nem látogatta meg bordeusi ismerőseit. Azt akarta, hogy halottnak higgyék; már ugy is elfelejtették és a tíz évi távolléta alatt a felismerhetetlenségig megváltozott. Csak Pyrame látogatta meg az élelmét ő szerezte be. Roger aztán ott tartotta őt; a hosszú magány után

mialatt agya folyton csak egy eszmével foglalkozott, szükségét érezte, hogy egy emberi lényvel beszéljen. Pyrame különben nagyon éles eszü és intelligens ember volt. Fölösleges megemlíteni, hogy egész beszélgetésük csak Jean és elíteltetése körül forgott.

Mikor visszatért a temetőből Roger teljesen ki volt merülve, agya lüktetett és lázasan fáradtan vetette magát ágyára; elaludt, de álma telve volt rémekkel; folyton a kivégzési jelenet toladott a többi álmokképek sorába! hallotta a talyiga csikorgását; aztán egy félemlen csendes pillanat után a tompa koppanást...

Hirtelen felriadt, hideg veriték lepte el. A tiszta hold fényében, mely hidegen világított be a függöny nélküli ablakon, világosan látni vélte bátyja vérző fejét.

Felpattant ágyáról, az ablakhoz rohant, hogy elülze rémes látománnyát. De ott is csak ötlet látta. Reszkette, behunyt szemmel tapogatódzott vissza ágyába, magára rántotta a paplant, arcát párnájába rejtette és egész teste görcsösen rángatódzott.

Ilyen látomány még a legbátrabbat is megrémítheti. Csak egy aggodalmas óra letelte után mert Roger felemelkedni, és éjjeli szekrényéből, egy üvegsébből néhány csepp landonumot vett be. De nagyon elővigyázatos volt. Nem akart meghalni. Hiszen nem volt joga meghalni.

Azután mikor az éj rémes árnyai eltűnedeztek, ő is elaludt.

Mikor felébredt, már magasan állt a nap. Felugrott és abban a pillanatban mikor felöltözködött már kopogtatott Pyrame az ajtón. Roger elmesélte neki látogatását Pétrementnél.

Egy dolog keltett nála nagy megütözést: az az ellenállhatatlan rokonszenv, melyet Helén mindazoknál keltett, kik őt ismerték, ha csak futólagos látásból is.

— Igaz, uram, mondá Pyrame. Ez az asszony megígézt min-denkit.

— Oly szép volt?

(Folytatjuk).

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy óra . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohánytözsdekben és minden elárusítónál.

Uj üzlet! A vashid mellett Uj üzlet!

valódi SINGER varrógépek raktára.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a volt Bernáth E. Sándor-féle kerékpár és varrógép-kereskedést átvettük és azt

Finkler és Társa

cég alatt (Babos-palota) tovább vezetjük.

Nagy raktárt tartunk kerékpárokból, varrógépekből és azok alkatrészeiből.

Mechanikai javító műhely.

Javitunk: varrógépeket, kerékpárokat és irógépeket. Észítünk: villany csengő berendezéseket, emaillezéseket, nickellezéseket és minden e szakmába vágó javításokat **olcsón és pontosan.**

Varrógépek részletfizetésre is kaphatók gyári áron!

Szerkezeti hibákért 6 évi jótállást vállalunk. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölünk. A n. é. közönség b. pártfogását kérve vagyunk tisztelettel **FINKLER és TÁRSA.**

Telefon-szám 399.

STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valódiságáról meggyőződni.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és a hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Ajánlja saját gyárban készült, általánosan elismert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és vonós hangszereit, czimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6- forinttól feljebb, a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítással 4- frt.

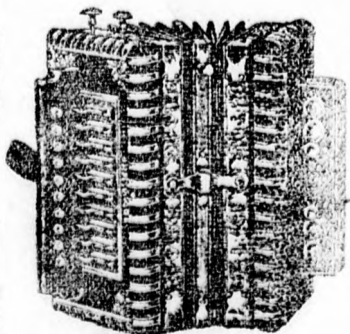
Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangok- kkal, 2-50, 3-, 4-, 5- forinttól feljebb. Különleges acélhangú hangversenyharmonikák, saját minták.

Zenekarok teljes felszerelése előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakzerű pontossággal, jutányos árban eszközöltetnek.

Kezesség minden egyes hangszernél

Kivitel nagyban és kicsinyben!
Árjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Felhívás.

Az „Erdélyrészi általános takaré- és hitel-szövetkezet” (Kolozsvár, Ferencz József út 2.) 3 évre szóló koronás-évtársulatot indított meg, a melybe való belépésre a t. közönség ezennel tisztelettel felhívatik.

Az évtársulat tagjai 3 éven át hetenként 1, vagy több koronát fizetnek be betéti könyvre s a 3 év leteltével úgy a befizetett összegek, valamint 5% kamatja s az átírási és késedelmi díjakból eredő jövedelem a bank által a tagoknak készpénzben kifizettetik. Az említett jövedelemmel a betett koronák kamatja 10%-ra is felnőhet.

A tagok kölcsönt nyernek váltóra, kötelezvényre, értékpapírra és jelzálogra, mérsékelt kamat mellett.

Ha a tag kölcsönt vesz igénybe, a kölcsönt 1-2 koronájával fizetheti 3 év alatt vissza, ha pedig kölcsönt nem vesz igénybe, de bármely okból a befizetéseket beszüntetni akarja, könyvét másra átruházhatja s azt mint készpénzt bárki átveszi.

A hetenkénti koronás befizetést senki meg nem érzi s így minden tag minden nagyobb áldozat nélkül három év alatt jól kamatozó tőkére tesz szert.

Az évtársulatba való belépés mindenkinek melegen ajánlható.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája
Kolozsvár,
Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legújabb és legdiszesebb kiállításban jutányos áron

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

